

Antinatalismus a plánovaná neplodnost

Jan Greguš

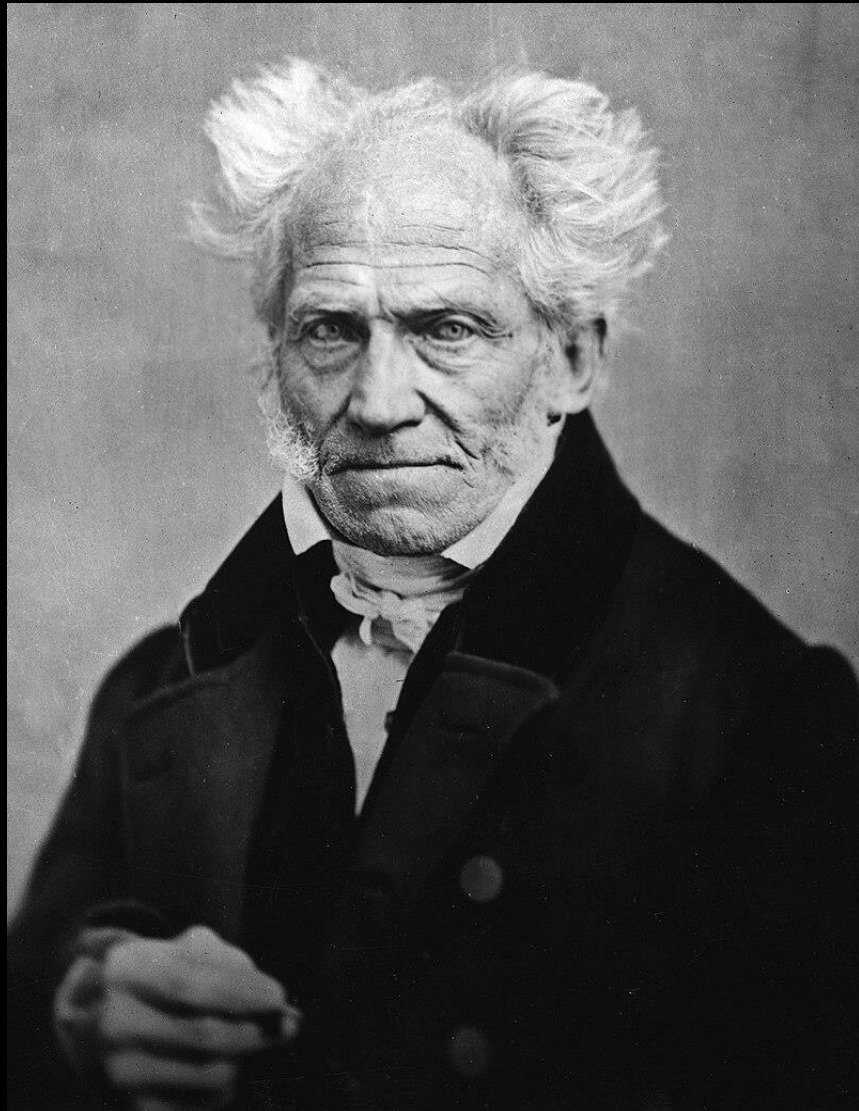
Centrum ambulantní gynekologie a primární péče
Katedra filosofie, Filosofická fakulta, Masarykova univerzita

Antinatalismus

- filosofický směr (Schopenhauer, Zapffe, Benatar)
- přisouzení narození negativní hodnotu (v opozici natalismu)
- kritický vůči (lidské) reprodukci – lidé by se neměli rozmnožovat (převaha bolesti nad radostí v životě, dítě nedalo souhlas s narozením)

Schopenhauer

STUDIES IN PESSIMISM

A Series of Essays

BY
ARTHUR SCHOPENHAUER

Vitam impendere vitam.—JOURNAL.

SELECTED AND TRANSLATED

BY
T. BAILEY SAUNDERS, M.A.

NEW YORK: MACMILLAN & CO.
LONDON: SWAN SONNENSCHNEIN & CO.

Schopenhauer

„Kdokoliv chce okamžitě otestovat tvrzení, že potěšení ve světě převáží bolest, či že se v každém případě tyto dvě navzájem vyrovnávají, měl by porovnat pocity zvířete, které hltá druhé, s pocity toho.“

*„Pokud by děti byly na svět přiváděny jen z aktu čistého rozumu, existovala by nadále lidská rasa? **Neměl by člověk spíše více soucitu s následujícími generacemi, aby je ušetřil břemena existence, či aby na sebe vzal úděl chladnokrevného uložení tohoto břemene.**“*

– Arthur Schopenhauer, Studie pesimismu (1890)

Plánovaná neplodnost

- dnes stále více žen (a párů) chce zůstat *childfree*
- *childless* versus *childfree*
- život bez dětí je/může být stejně plnohodnotný jako s dětmi
- autoři (Trump, Lafayette), organizace (NON, No Kidding!)

Důvody

- 1) nedostatek touhy mít dítě
- 2) osobní vývoj a prostor
- 3) zdravotní důvody
- 4) populační důvody
- 5) filosofické důvody

Stigma

- důvody jsou validní
- přesto často stigma odmítnutí, nepochopení, obviňování
(jsi divná, jsi sobecká, je normální mít dítě)
- tento postoj rodiny, známí, veřejnost, ale i **zdravotníci**

Autonomie

- mít dítě je lidské právo, ne povinnost
- ženy nejsou hloupé, ani děti (odmítnutí sterilizace)
- zasloužený respekt k rozhodnutí každého člověka
(děti mít, i když je to čtvrté dítě, i když vůbec nemít)

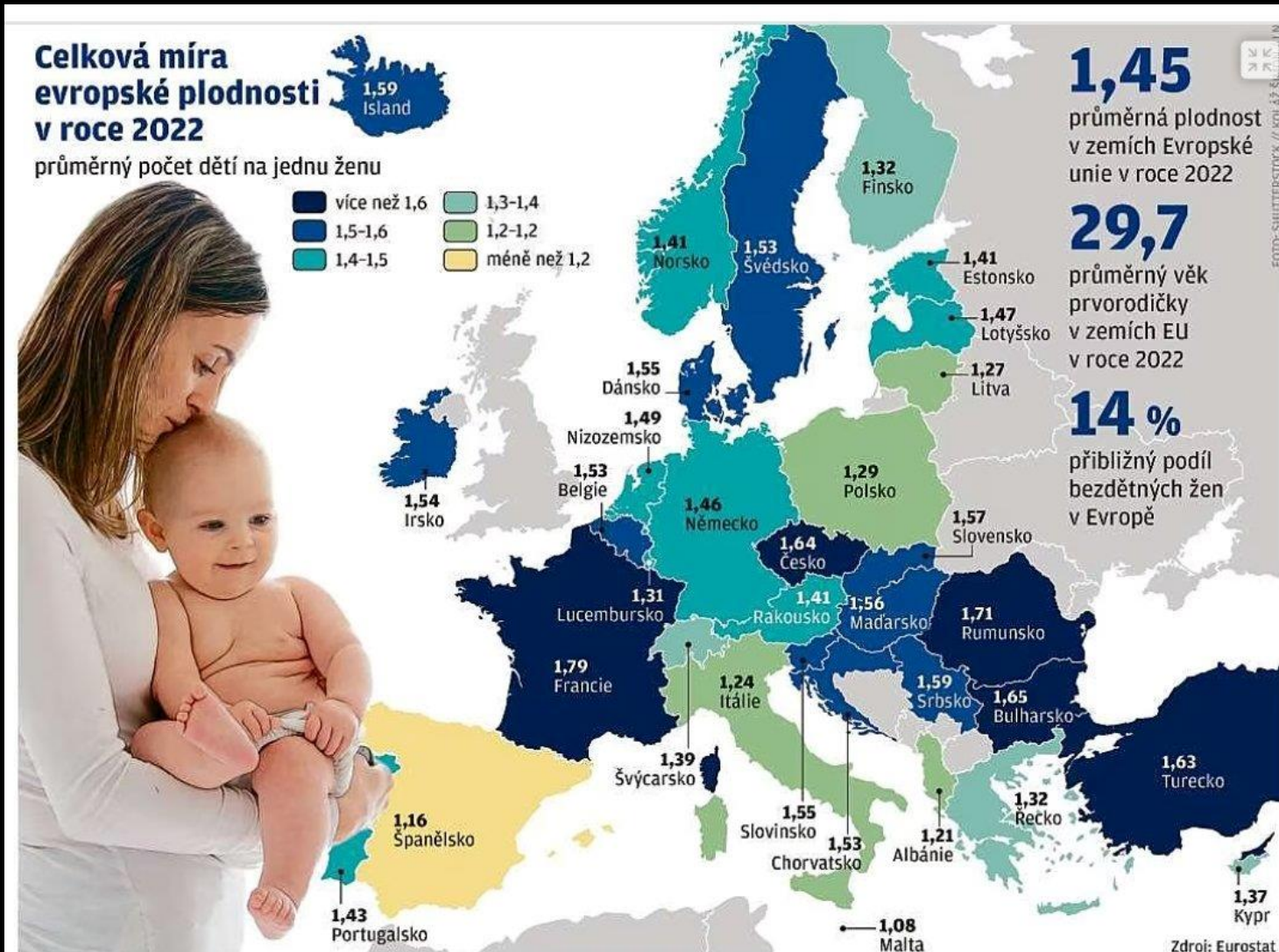

Take Home Message

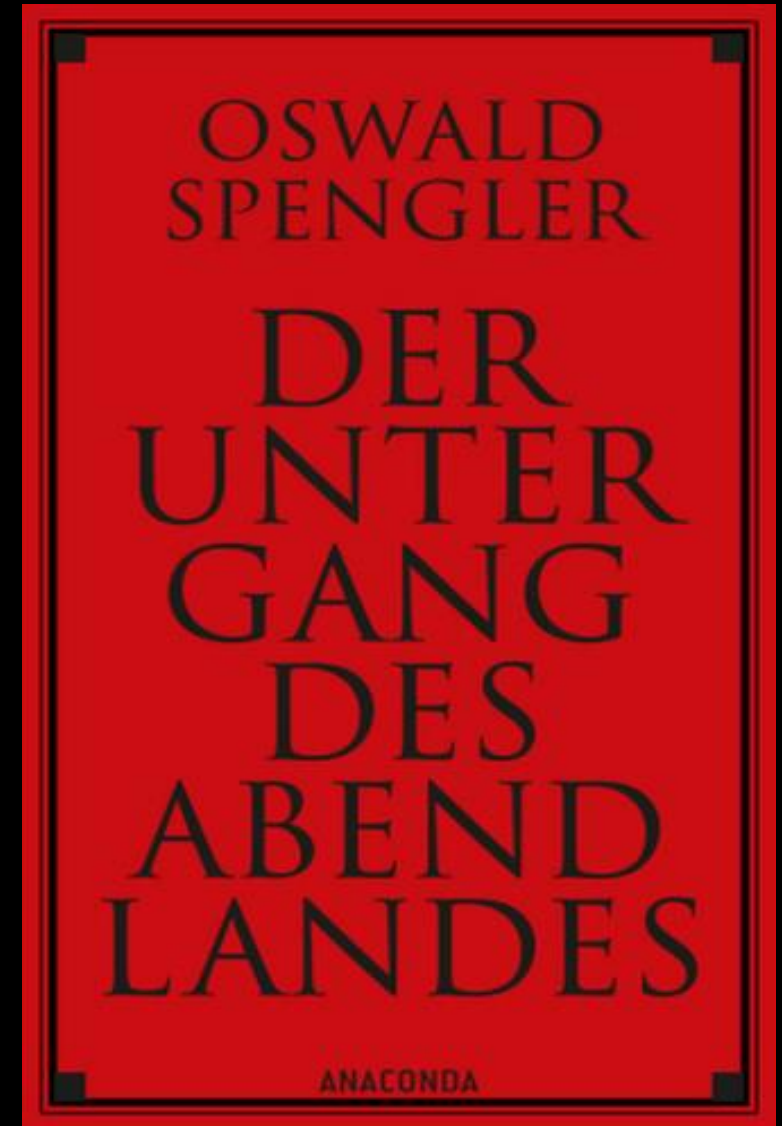
- podpora našich pacientek v jejich rozhodnutí a autonomii
- podpora namísto stigmatizování a nucení do těhotnění

Dobrý a špatný filosof

Civilizace

Spengler

Spengler

*„Rozpad může být naznačen tendencí k poklesu počtu obyvatelstva. Rozpad je spojen nejen s neplodností, která je tělesná, ale i duchovní. Fyzická neplodnost je dána tím, že obyvatelstvo světového města nechce žít jako typ. **Intelligence nenalézá důvody pro existenci dětí. K vylidňování nejprve velkých měst, ale pak i měst menších a venkova dochází především proto, že intelligence převládla nad instinktem. Příroda se neptá po důvodech. Intelligence důvody hledá a důsledkem je vylidnění celé pyramidy civilizace. Navíc elementy, které vylidnění vzdorují nejvíce, jsou elementy nejprimitivnější nemající budoucnost.“***

– Oswald Spengler, Zánik západu (1918)

Dilema

- svoboda, autonomie

x

zodpovědnost, vyšší zájem

Way out?

Autonomie a (ne)lítost?

„Holky, nezapomeňte u té práce být ještě mámama...“

– bezdětná Eva Jiříčná,
architektka od Jana Kaplického, dávající radu svým mladým kolegyním

Děkuji za pozornost

www.kontracepce.cz

Jan Greguš

Centrum ambulantní gynekologie a primární péče
Katedra filosofie, Filosofická fakulta, Masarykova univerzita

